

កម្ពុជា៖ អ្នកជំនាញការរបស់អ.ស.ប អំពាវនាវឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់ ដល់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សទាំងប្រាំរូប

ទីក្រុងហ្សឺណែវ (២៤ ខែមករា ២០១៧) - ក្រុមអ្នកជំនាញសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិចំនួនពីរ រូប នាថ្ងៃនេះ បានអំពាវនាវដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សទាំង ប្រាំរូប ដែលបានឃុំខ្លួន កាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ ពីបទចោទទាក់ទងទៅនឹងការផ្តល់ជំនួយដល់ស្ត្រីម្នាក់ ដែលត្រូវបានដាក់សម្ពាធដោយអង្គការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ចំពោះការនិយាយកុហកអំពីការចោទប្រកាន់ ដែលមិនមែនការពិតនោះ។ ការចោទប្រកាន់នេះត្រូវបានគេមើលឃើញថាជារឿងនយោបាយ ហើយកាលពីខែ វិច្ឆិកាឆ្នាំ ២០១៦ ក្រុមការងារ អ.ស.ប ទទួលបន្ទុកការឃុំខ្លួនដោយបំពាន បានសម្រេចថាការឃុំខ្លួនពួកគេគឺ ជា "ការឃុំខ្លួនដោយបំពាន"។

"ការប្រើប្រាស់នូវបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាលេសមួយដើម្បីបង្ក្រាប និងទប់ស្កាត់ការអនុវត្តនូវសិទ្ធិសេរីភាព ស្របច្បាប់ក្នុងការសម្តែងមតិ និងដើម្បីបំបិទសំឡេងអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស គឺមិនស្របនឹង មាត្រា ១៩ នៃ [កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ](#) (ICCPR) ដែលប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខានោះទេ" នេះបើតាមប្រសាសន៍របស់អ្នករាយការណ៍ពិសេសរបស់អ.ស.ប ស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្ស នៅកម្ពុជា អ្នកស្រី រ៉ូណា ស្ទីត។

អ្នកស្រី ស្ទីត បានរំលឹកថា កាលពីថ្ងៃទី ១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ ក្រុមអ្នកជំនាញសិទ្ធិមនុស្សរបស់អ.ស.ប* បានធ្វើសេចក្តីអំពាវនាវរួមគ្នាមួយស្នើសុំឲ្យតាមដានជាបន្ទាន់ ជូនដល់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា លើករណីរបស់ 'មន្ត្រីអាជ្ញាធរ ទាំង ៥ រូប' ដែលសំណើសុំនេះមិនទាន់មានចម្លើយឆ្លើយតបនៅឡើយរហូតមកទល់ពេល បច្ចុប្បន្ននេះ។

ក្រុមអ្នកជំនាញបានស្នើសុំព័ត៌មានលម្អិតពីមូលដ្ឋានគតិយុត្តិចំពោះការឃុំខ្លួនបុគ្គលិកសិទ្ធិមនុស្សបួនរូបរបស់ សមាគមអាជ្ញាធរ ការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា (អាជ្ញាធរ) ដែលមាន អ្នកស្រី លីម មុនី លោក នី វណ្ណដា លោក នី សុខា និងលោក យី សុខសាន្ត ព្រមទាំងអគ្គលេខាធិការរងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំ ការបោះឆ្នោត និងជាអតីតបុគ្គលិករបស់សមាគមអាជ្ញាធរ លោក នី ចរិយា ផងដែរ។

ក្នុងសេចក្តីអំពាវនាវរបស់ពួកគេ ក្រុមអ្នកជំនាញរបស់អ.ស.ប ក៏បានជំរុញផងដែរឲ្យអាជ្ញាធរប្រឹងប្រែងឲ្យ អស់ពីសមត្ថភាពដើម្បីដោះលែងអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សទាំងនេះ ស្របតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្រោមច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។

បន្ទាប់ពីមានការឃុំខ្លួនអ្នកទាំង ៥ រូប អ្នកតស៊ូមតិសិទ្ធិមនុស្សបានបើកយុទ្ធនាការប្រចាំសប្តាហ៍ ដែលមាន ឈ្មោះថា “ថ្ងៃចន្ទពណ៌ខ្មៅ” ដើម្បីអំពាវនាវឲ្យមានការដោះលែងអ្នកទាំង ៥ រូប នោះ ដែលយុទ្ធនាការនេះត្រូវ បានអាជ្ញាធរកម្ពុជាហាមឃាត់ ដោយថាវាជាការញុះញង់ឲ្យមាន “បដិវត្តន៍ពណ៌”។ ក្នុងចំណោមអ្នកទាំង ៥ រូបនោះ ក៏មានសកម្មជនសហគមន៍គឺ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ដែលកាលពីខែសីហា ត្រូវបានឃុំខ្លួន និងចោទ ប្រកាន់ និងបន្ទាប់មកបានកាត់ទោស និងផ្តន្ទាទោសកាលពីខែកញ្ញា ឲ្យជាប់ពន្ធនាគារចំនួនប្រាំមួយខែ ពីបទ “ញុះញង់ឲ្យប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ”។

លោកស្រី ស្ទីត បានសង្កត់ធ្ងន់ថា “ក្នុងនាមជាភាគីនៃ [ICCPR](#) កម្ពុជាមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការគោរពសេរីភាព នៃការសម្តែងមតិ និងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌ ដែលរួមបញ្ចូលនូវសវនាការ ប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌ និងភ្លាមៗ ក្នុងរយៈពេលសមហេតុផលមួយ ឬដោះលែងដោយសមហេតុផល”។

អ្នកស្រីបានមានប្រសាសន៍ឲ្យដឹងថា “ដោយមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងធនធានយ៉ាងច្រើន ដើម្បីធ្វើឲ្យ ប្រសើរឡើងនូវមុខងារនៃប្រព័ន្ធតុលាការដែលបានចាប់ផ្តើមមើលឃើញថាមានការល្អប្រសើរឡើងមួយចំនួន ហើយ តែការល្អប្រសើរទាំងអស់នោះ មិនឃើញមានលើករណីទាំងនេះសោះ” ។ “ពួកគេបានរងការខូចខាត បន្ថែមទៀតសូម្បីតែជំហរនៃប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា ដែលយោងតាមការសិក្សា រកឃើញថាមានការគោរព យ៉ាងតិចបំផុតពីសាធារណជនក្នុងចំណោមស្ថាប័នរដ្ឋទាំងអស់”។

“អ្នកទាំង ៥ រូប នោះ ត្រូវបានគេចាប់ជាចំណាប់ខ្លាំង យូរគ្រប់គ្រាន់ហើយ វាដល់ពេលវេលាដោះលែងពួកគេ ហើយ” អ្នកជំនាញបានមានប្រសាសន៍ដូច្នោះ ដោយបានបន្ថែមថា៖ “ដរាបណាការតវ៉ាក្នុងយុទ្ធនាការថ្ងៃចន្ទ ពណ៌ខ្មៅនៅតែត្រូវគេហាមឃាត់ ក្រុមអ្នកតវ៉ាត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងផ្តន្ទាទោស ហើយការគំរាមកំហែងប្រឆាំង នឹងពួកគេមិនទាន់ទទួលបាននោះ ការអះអាងណាមួយដែលថាកម្ពុជាគោរពសិទ្ធិមនុស្ស នឹងត្រូវគេមើល ឃើញថាជាការអាម៉ាស់យ៉ាងខ្លាំង”។

ការអំពាវនាវរបស់អ្នករាយការណ៍ពិសេសក៏ត្រូវបានអនុម័តផងដែរដោយអ្នកជំនាញខាងសិទ្ធិមនុស្ស លោក លោក សេតុងជី រ៉ូឡង់ អាដចូវី (Sètondji Roland Adjovi) ដែលបច្ចុប្បន្នជាប្រធានក្រុមការងារអ.ស.បទ ទទួលបន្ទុកការឃុំខ្លួនដោយបំពាន ដែលកាលពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ បានអំពាវនាវឲ្យមានការដោះលែងជា បន្ទាន់ដល់ “មន្ត្រីអាជ្ញាធរទាំង ៥ រូប” និងបានទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ពួកគេក្នុងការទទួលសំណង អនុលោម តាម [ICCPR](#)។

លោក Adjovi បានបន្ថែមថា “នៅក្នុងមតិយោបល់របស់ខ្លួនលេខ ៤៥/២០១៦ (កម្ពុជា) ក្រុមការងារបានរក ឃើញថា ការដកហូតនូវសិទ្ធិសេរីភាពរបស់បុគ្គលទាំងនោះគឺកំពុងស្ថិតក្នុងចម្ងល់នៅឡើយនោះ ដែលនេះ ផ្ទុយនឹងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិ នយោបាយ គឺជាការបំពាន”។

ក្រុមអ្នកជំនាញខាងសិទ្ធិមនុស្ស បានចូលរួមជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលជាច្រើន ដើម្បីអំពាវនាវឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកទាំង ៥ រូប។ ពួកគេក៏បានជំរុញផងដែរឲ្យរដ្ឋាភិបាលធានាមុខ ងារប្រព័ន្ធតុលាការឲ្យមានឯករាជ្យពីអង្គនីតិប្រតិបត្តិ។

ចប់

អ្នកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ រ៉ូណា ស្ទីត ត្រូវបានក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.បតែងតាំងក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥ ជា**អ្នករាយ ការណ៍ពិសេសស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា**។ លោកស្រី ស្ទីត គឺជាសាស្ត្រាចារ្យផ្នែកសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិនៅ ចក្រភពអង់គ្លេស។ លោកស្រី បានបង្រៀនច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សក្នុងនាមជាសាស្ត្រាចារ្យទស្សនកិច្ចនៅប្រទេសមិន កម្ពុជា និងកាណាដា និងបានចំណាយពេលក្នុងនាមជាសាស្ត្រាចារ្យទស្សនកិច្ចកិត្តិយសនៅប្រទេសវ៉ាណូវា។ សូមអានរបាយ ការណ៍ស្តីពី**កម្ពុជា**។

លោក សេតុងដឺ រ៉ូឡង់ អាដចូវី កាន់តំណែងជាសាស្ត្រាជំនួយការនៅសាកលវិទ្យាល័យអារកាខៀ ដែលនៅទីនោះលោក បានបង្រៀនកិច្ចការអាហ្វ្រិក ច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងសិទ្ធិមនុស្ស។ លោកត្រូវបានតែងតាំងដោយក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ឲ្យបំរើការក្នុង**ក្រុមការងារទទួលបន្ទុកការឃុំខ្លួនដោយបំពាន** ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ និងបានជាប់ឆ្នោតជា ប្រធានអ្នករាយការណ៍នៃក្រុមការងារនេះ ក្នុងឆ្នាំ២០១៦។

អ្នករាយការណ៍ពិសេសគឺជាផ្នែកមួយនៃអ្វីដែលគេស្គាល់ថាជានីតិវិធីពិសេសរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស។ នីតិវិធី ពិសេស (ស្ថាប័នដ៏ធំបំផុតមួយនៃជំនាញការឯករាជ្យនៅក្នុងប្រព័ន្ធសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប) គឺជាឈ្មោះទូទៅនៃយន្តការ ឃ្លាំមើល និងស្វែងរកការពិតឯករាជ្យរបស់ក្រុមប្រឹក្សានេះ។ អ្នកកាន់អាណត្តិនីតិវិធីពិសេស គឺជំនាញការសិទ្ធិមនុស្ស ឯករាជ្យ ដែលតែងតាំងដោយក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពជាក់លាក់របស់ប្រទេសមួយ ឬបញ្ហា តាមវិស័យនីមួយៗនៅគ្រប់តំបន់ទាំងអស់នៃពិភពលោក។ ពួកគាត់មិនមែនជាបុគ្គលិក អ.ស.ប ទេ ហើយបម្រើការឯក រាជ្យពីរដ្ឋាភិបាល ឬអង្គការណាមួយ។ ពួកគាត់បំរើការក្នុងសមត្ថភាពបុគ្គលគាត់ផ្ទាល់ ហើយក៏មិនទទួលប្រាក់បៀវត្សរ៍ សម្រាប់ការងាររបស់ពួកគាត់ដែរ។

សិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប គេហទំព័រប្រទេស - កម្ពុជា
<http://www.ohchr.org/EN/Countries/AsiaRegion/Pages/KHIndex.aspx>

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម និងការសាកសួរព័ត៌មានផ្សេងៗសូមទាក់ទងមក៖ កញ្ញា ចេននីហ្វី ក្រាហ្វត តាមរយៈទូរស័ព្ទ លេខ (+៤១២២៩២៨៩៨៣០/អ៊ីម៉ែល jkraft@ohchr.org)

សម្រាប់**ការសាកសួរព័ត៌មាន**ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកជំនាញការឯករាជ្យដទៃទៀតរបស់ អ.ស.ប សូមទាក់ទង៖ សាប៊ឺរ សែលាយ៉ា (Xabier Celaya) អង្គការព័ត៌មាន តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ (+៤១ ២២ ៩១៧ ៩៣៨៣ / អ៊ីម៉ែល xcelaya@ohchr.org)

លោកអ្នកអាចមើលសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានតាម**អនឡាញ** ថេក និងចែករំលែក - ទ្វីតធី៖ [@UNHumanRights](https://twitter.com/UNHumanRights) និងហ្វេសប៊ុក៖ [unitednationshumanrights](https://www.facebook.com/unitednationshumanrights)